

Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ
κατετέθης, Χριστέ,
καὶ ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο,
συγκατάβασιν δοξάζουσαι τὴν σὴν. . . .

Ἡ πιο κατανυκτικὴ ἡμέρα τῆς Μεγάλῃς Εβδομάδας εἶναι ἀναμφίβολα ἡ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, με τὸν Ἐπιτάφιο Θρήνο καὶ τὰ ἐκπληκτικῆς ομορφιάς Εγκώμια. Τὸ πρωὶ τῆς Μεγάλῃς Παρασκευῆς γίνεται ὁ στολισμὸς τοῦ Ἐπιταφίου στὶς ἐκκλησίες. Ἀρχικὰ ψάλλονται οἱ Μεγάλαις Ὦραι, ποὺ περιέχουν ψαλμοὺς, τροπάρια, Ἀποστόλους, Εὐαγγέλια καὶ Εὐχές. Στὴ συνέχεια ψάλλεται ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Μεγάλῃς Παρασκευῆς καὶ γίνεται ἡ Ἀποκαθήλωση τοῦ Ἑσταυρωμένου. Ἀκολουθῶς, τοποθετεῖται στὸ Ἱερό Κουβούκλιο ἓνα ὕφασμα, πάνω στὸ ὁποῖο ἔχει κεντηθεῖ ἡ ζωγραφιστεῖ ὁ Κύριος, νεκρὸς. Τὸ ὕφασμα αὐτὸ λέγεται Ἐπιτάφιος. Τὸ βράδυ τῆς ἰδίας ἡμέρας ψάλλεται ὁ ὄρθρος τοῦ Μεγάλου Σαββάτου καὶ ἡ ὑμνολογία εἶναι σχετικὴ με τὴν ταφὴν τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοὺς Ἰωσήφ καὶ Νικόδημο καὶ τὴν κάθοδο τῆς ψυχῆς Του στὰ σκοτεινὰ βασίλεια τοῦ Ἀδῆ. Σχετικὰ τὰ τροπάρια: «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ...», καὶ «Ὅτε κατήλθες πρὸς τὸν θάνατον...». Ὅταν ὁ Κύριος ἀπέθανε, τὸ σῶμα Του μπήκε στὸν τάφο, ἡ δὲ ψυχὴ του ἐνωμένη με τὴν Θεότητά του κατήλθε στὸν Ἀδῆ καὶ ἀφοῦ τὸν νίκησε ἀπελευθέρωσε τὶς ψυχές. Καὶ τὴν τρίτη ἡμέρα ἐνῶ ἦτο καὶ πάλι ἡ Ψυχὴ με τὸ Σῶμα καὶ τὸ Σῶμα Ἀνέστη ἐκ Νεκρῶν. Ἐτσι νικήθηκε ὁ Ἀδῆς καὶ ὁ θάνατος. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀκολουθίας ψάλλονται σὲ τρεῖς στάσεις (μέρη) τὰ λεγόμενα Εγκώμια, μικρὰ τροπάρια πολὺ ἀγαπητὰ στὸ λαό, ἀγνώστου ποιητῆ. Τὰ πιο γνωστὰ εἶναι: «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ...», «Ἄξιον ἐστὶ μεγαλύνειν...», «Αἱ γενεαὶ πάσαι...»

και «Ω γλυκύ μου Έαρ...».

Στη συνέχεια γίνεται η Περιφορά του Επιταφίου, εκτός του ναού και στα όρια της Ενορίας.

Μετά την επάνοδο του Επιταφίου στην εκκλησία διαβάζεται περικοπή από το Ευαγγέλιο του Ματθαίου (κζ' 62-66): Αρχιερείς και Φαρισαίοι πηγαίνουν στον Πόντιο Πιλάτο και του ζητούν να σφραγίσουν τον τάφο, επειδή θυμούνται ότι ο Κύριος σε μία αποστροφή των λόγων του είχε πει ότι σε τρεις μέρες θα αναστηθεί. Ο Πιλάτος τους δίνει την άδεια.

Αι γένεαι πάσαι
ύμνον τη ταφή σου
προσφέρουσι, Χριστέ μου.

Ω γλυκύ μου έαρ,
γλυκύτατον μου τέκνον,
που έδυ σου το κάλλος;